

FESTIVALUL CORAL „LIA PONORAN” – UN NOU ÎNCEPUT ÎN MIȘCAREA CORALĂ PENTRU COPII ȘI TINERET

**Înv. Florica Bonlescu
Prof.dr. Dorina Chiș-Tora
Prof. Cristoina Schmalter**

1. Tradiția mișcării corale în Banat

Documentele consemnează existența, încă din secolul al XIX-lea, a numeroase modalități prin care avea să aibă loc fenomenul de culturalizare a maselor din Banat. Aceasta cu atât mai mult cu cât el este evident în rândul celor din mediul rural și urban deopotrivă. Are loc acum o puternică dezvoltare a limbii și literaturii, se înființează biblioteci, dar și mișcarea corală și cea teatrală se evidențiază din ce în ce mai mult în peisajul cultural al Banatului. Revista *Familia* consemna în 1883: „*Mișcarea aceasta culturală s-au pornit din Banat*”, iar dr. Liviu Lemenyi afirma în 1904 că: „*prin părțile Banatului s-a născut prima mișcare pentru cultivarea poporului român și a limbii sale*”³.

Înființarea corurilor din Banat s-a datorat nu numai bucuriei de a cânta, ci „*prin cor se înrolează plugarii în școală socială, se dă ocaziune plugariului a se cultiva, se apropie de carte și învățătură. Plugarul fiind corist i se nasc alte idei în minte*”⁴. Cel mai vechi cor din țară este cel din Lugoj, înființat în 1810. Numărul formațiilor corale a crescut an de an, ajungându-se în situația că nu exista localitate fără cor. Exemplul corurilor bănățene a fost preluat și în alte părți ale Transilvaniei, așa cum se menționează în aceeași publicație *Familia* în 1891: „*Aflăm cu bucurie că corurile vocale, înființate întâiu prin Banat, au început a se răspândi și prin Ardeal*”⁵.

---

³ Petru Oalld, *Corul din Grădinari*, Reșița, 1973, p. 8.

⁴ *Gazeta poporului*, 1886, nr. 9, p. 6 la Petru Oalld, *op. Cit.*, p. 8

⁵ Petru Oalld, *Lupta pentru limba românească în Banat*, Timișoara, Editura Facla, 1983, p. 256-259.

În această perioadă „corurile bănățene au reprezentat factori de cultivare a limbii române literare, prin repertoriul lor contribuind la menținerea unității limbii române literare în spațiul cultural al Banatului, coriștii și, în egală măsură, spectatorii putând să-și îmbogățească vocabularul cu expresii și cuvinte de mai largă circulație, dar și a folclorului local.”⁴

Mișcarea corală din Reșița merită, la rândul său, o cercetare aparte. Fără a detalia, vom aminti doar că, în a doua jumătate a secolului trecut, atât corul uzinelor reșițene, dirijat de Ion Romănu, Adrian Micșa, cât și corul de cameră *Miorița*, dirijat de Doru Moraru, au abordat un repertoriu variat, uneori impus să corespundă realității epocii respective, bucurându-se de susținere din partea comunității locale. După 1989, din păcate, formațiile corale se destramă, din diferite motive.

Este cunoscut, în egală măsură, interesul pe care profesorii de muzică l-au dovedit, de-a lungul timpului, în alcătuirea unor coruri de elevi, la nivelul școlilor, în vederea participării la spectacole, dar, mai ales, la festivalurile și concursurile corale din țară și străinătate. Din păcate, în ultima perioadă, numărul acestora este foarte mic, din cauze pe care nu căutăm noi să le menționăm.

2. Festivalul „*Lia Ponoran*”

Moto: „Liei – somn lin

Festivalului – Mulți ani !”

(prof. dr. Dumitru Jompan, *Cartea de Onoare a Festivalului*)

Anul 2002 avea să aducă în Reșița o provocare: inițierea unui festival al formațiilor corale de la clasele I-IV ale școlilor din Reșița, Festivalul „*Lia Ponoran*”. Inițiativa aparține domnișoarei prof. dr. Dorina Chiș Toia și s-a constituit ca un proiect al comisiei metodice a învățătorilor de la Școala cu Clasele I-VIII Nr. 10 Reșița, care, încă de la început, s-a bucurat de o participare generoasă, demonstrând bucuria și dorința de a cânta a copiilor din Reșița, dar și implicarea cu dăruire a cadrelor didactice în acest demers.

Lia Ponoran – un nume. Este numele unui om care, o viață întregă, scurtă din păcate, a trăit prin și pentru muzică. A cântat în corala *Miorița*, dirijată de Doru Moraru (cel care, odată cu plecarea sa la Iași, i-a transmis, cu toată încrederea, bagheta dirijorală) și i-a învățat pe alții să cânte, în calitate de profesor de muzică și de dirijor al corului *Armonia* al